

НАПРЯМ 1. ЕКОНОМІКА

Абушов Теймур Аловсат огли
аспірант,

Хмельницький національний університет

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-367-8-1>

ТЕНДЕНЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ АВТОМАТИЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Діяльність будь-якого підприємства спрямована на досягнення його цілей, як економічних, так і соціальних. Удосконалення різноманітних аспектів виробничого чи управлінського процесів в кінцевому рахунку дозволяють наблизити їх досягнення. Серед варіантів такої оптимізації окреме місце займає автоматизація.

У своїй роботі Кондратюк М.В. та Кузьменко О.С. [1] зазначають, що метою автоматизації є заміна ручної людської праці машинною та оптимізація всього виробничого процесу. Дане формулювання, на нашу думку, потребує уточнень, адже заміна ручної людської праці машиною є не ціллю таких змін, а способом їх досягнення. Крім того, погоджуючись в цілому із тим, що оптимізація процесу виробництва є загальною ціллю вказаного процесу, потрібно зауважити, що не лише виробничі процеси можуть бути автоматизовані. Адже сучасні технології спрямовані на усю систему бізнес-процесів підприємства.

Про це ж автори зазначають у своїй роботі, відмітивши, що можна відокремлювати:

- автоматизацію виробництва, яка передбачає впровадження технологій під час створення товарів. Її завдання полягає у скороченні витрат виробництва;
- автоматизація бізнес-процесів, яка застосовується в проектуванні, управлінні маркетингом та продажами, роботі з клієнтами та інших сферах [1].

Тобто, за даним підходом, діяльність підприємства розподілена на дві великі групи процесів – виробничі й управлінські. Адже,

технології впроваджуються у процеси виробництва товарів, а не «під час їх створення», що має відповідно інше лексичне значення. До того ж, привертає увагу той факт, що автори під терміном бізнес-процеси розуміють лише ті з них, що пов'язані із управлінням.

З врахуванням усього вищезазначеного, на нашу думку, метою автоматизації є оптимізація господарської діяльності підприємства завдяки впровадженню та використанню сучасних технологій в усі його бізнес-процеси.

У роботі Кушніренко О.М. автоматизація належить до сучасних напрямів вдосконалення механізмів управління бізнес-процесами підприємства. На думку автора, вказані напрями охоплюють [2]:

- концепцію безупинного удосконалення, яка полягає у послідовному перепроєктуванні бізнес-процесів на підприємстві;
- автоматизації бізнес-процесів, до якої відносяться інструменти автоматизації робототехнічних процесів та платформи додатків із низьким кодом;
- реінжиніринг бізнес-процесів, під яким розуміють радикальну перебудова існуючих бізнес-процесів.

Оптимізація господарської діяльності завдяки автоматизації бізнес-процесів досягається завдяки [1]:

- прискоренню виконання повторюваних операцій. При цьому автоматизовані процеси характеризуються більшою точністю, і не залежать від тривалості виконання, що пов'язано із відсутністю впливу такого фактора як втома.
- підвищенню якісних показників. Відсутність людського фактора дозволяє знизити кількість помилок, що сприяє підвищенню стабільності та якості;
- підвищення точності управління. Завдяки застосуванню інформаційних технологій, враховується більша кількість даних про процес, що сприяє більш точному його виконанню, ніж при ручній праці;
- паралельне виконання кількох завдань. Реалізація кількох завдань одночасно, підвищує продуктивність без втрати точності та якості;
- збільшення швидкості прийняття рішення у типових ситуаціях дозволяє уникнути невідповідностей на наступних стадіях процесу [1].

З огляду на перераховані переваги та стрімкий розвиток технологій, у тому числі штучного інтелекту, спостерігається

тенденція до автоматизації всього, що піддається алгоритму, та оцифруванні того, що тільки можна оцифрувати [3]. Технології блокчейн, Big Data, хмарні інструменти, штучний інтелект та інші дають змогу автоматизувати прийняття управлінських рішень. Але науковці зазначають, що в ситуаціях високої динамічності алгоритми можуть приводити до втрати якості інформації, адже процес прийняття рішень надто ускладнюється і вимагає достатньої і достовірної інформації, створеної на запит користувача.

Говорячи про ризик втрати якості інформації через автоматизацію, дослідники враховують той факт, що процес прийняття рішень не завжди раціональний і не може бути повністю чи частково відтворений в алгоритмах [3].

Отже, цифрові інструменти і новітні технології дозволяють уникнути помилок, що зумовлені людським фактором та водночас оптимізувати використання людського потенціалу, звільнивши працівників від виконання щоденних, повторюваних, рутинних завдань. Дуже важливо замінити працівників у шкідливих та небезпечних виробництвах. Однак, процес автоматизації у сучасному його розумінні, через використання цифрових технологій містить у собі певні ризики. До яких належать безпека та конфіденційність даних, кібербезпека, контроль доступу до шифрування, вартість створення інформації тощо) [3]. Окремо потрібно розглядати проблеми, що виникають із використанням штучного інтелекту, адже наслідки таких дій поки не зовсім зрозумілі.

Список використаної літератури:

1. Кондратюк М.В., Кузьменко О.С. Автоматизація бізнес-процесів і її вплив на роботу компаній. *Управління соціально-економічними системами в умовах неоіндустріалізації та глобалізації (людина, технології, економіка)*. С. 369–371. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/17877/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%8E%D0%BA.pdf>
2. Кушніренко О.М. Удосконалення механізму управління бізнес-процесами в умовах посилення технологічних викликів. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. 1 (24). С. 64–70.
3. Семанюк В., Мельник Н. Вплив цифрових технологій на інформаційне середовище бізнесу в умовах п'ятої промислової революції. *Вісник економіки*. 2022. № 3. С. 203–212.